

Roser på den smukkeste måde **side 6**

Chili ude og inde **side 18**

50 sneglesikre stauder **side 28**

HAVEGLÆDER

Rhododendrons mangfoldige verden

Stort tema med tidligt- og sentblomstrende sorter, høje og lave samt de, der er løvfældende. **Side 8**

FORÅR 2017

INDHOLD

3

6

8

12

17

18

22

28

30

3 Maj måneds gøremål

Travlhed med at så, plante grøntsager ud i køkkenhaven, finde nye frugtbuske, frugttræer, stauder, roser og sommerblomster til krukkerne. Der skal vandes i tørre perioder, drivhusets planter skal passes flere gange om ugen, og græsplænsens vækst har for alvor fået fart på. De første grøntsager kan høstes og store buketter af syrener skal i vasen.

6 Roser på den smukkeste måde

Slyngroser kan der altid blive plads til i din have. Deres ynde og samtidig kraftfulde udtryk giver haven en ekstra dimension, når de tornede grene med flot løv og smukke roser fylder haverummets højde.

8 Rododendron og azalea

Vi sætter fokus på surbundsbedet og skitserer, hvor nemt det er at sammensætte et bed, der både passer med højden på planterne og på blomstringstiden. Vælg selv hvilken løsning, der passer dig. Et tidligt blomstrende bed med kæmpeflor på én gang eller et bed, hvor planterne blomstrer fra april og frem til juli måned. Se også de mange forskellige farver, som rododendron findes i.

12 Når rododendron søger selskab...

Se og læs om 52 forskellige planter, som også vokser i surbundsjord. Det er planter som træer, slyngplanter, buske, løg og knolde, bregner, stauder, bunddækkende planter og planter, som kan spises. Gør op med det traditionelle surbundsbed og lad rododendron få selskab.

17 Årets gang i surbundsbedet

Surbundsbedet hører til kategorien af nemme bede i haven. Når først bedet er anlagt, skal der ikke ret megen ekstra vedligeholdelse til, for fortsat at få fuld nydelse af planterne. Se den simple opskrift her.

18 Chili ude og inde

Chili er hotte og spændende planter, men bestemt ikke de nemmeste planter i haven. De er varmekrævende og skal startes op, så de ikke går til, inden de når at danne frugter. Se hvilke løsninger du bør vælge for at lykkes med dyrkning af egne chili.

22 Stauder – de mest populære

Stauder er stadig meget populære i haven, og du behøver ikke anlægge et helt staudebud for at få fornøjelsen af de mange blomster. Plant stauder, hvor du har lyst og slip for at luge jorden for ukrudt. Glæd dig over de mange dejlige blomster, som du kan klippe til buketter og dekorationer.

28 50 sneglesikre stauder

Nogle planter smager bare bedre end andre. Sådan er det også med stauder og deres risiko for at blive ædt af snegle. Her kan du se 50 forskellige stauder, som sneglene ikke bryder sig ret meget om.

30 Gem skraldet væk

Brug velegnede planter til at dekorere de elementer i din have, som "stritter" i det samlede billede. Se hvordan man kan gemme skraldestativer og plastikspande væk ved at bruge planter.

Maj månedens gøremål

GØREMÅL	STED	SÅDAN GØR DU
SÅNING	Køkken- haven	<p>Forårssolen har opvarmet jorden, så nu kan alle afgrøder sås direkte. Du kan måle jordens temperatur i sådybden med et jordtermometer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frø af pastinak, radise, salat og spinat spirer ved en jordtemperatur på min. 5 grader C. • Frø af dild og porrer spirer ved en jordtemperatur på min. 7 grader C. • Frø af kål spirer ved en jordtemperatur på min. 8 grader C. • Frø af gulerødder, ærter, rødbeder og rucola spirer ved en jordtemperatur på min. 10 grader C. • Frø af sommersquash, bønner, frilandsagurk og græskar spirer ved en jordtemperatur på min. 15 grader C. <p>HUSK at vande godt til både før og efter du har sået.</p>
	Højbedet	
PLANTNING	Altan- kassen	<p>I de danske havecentre landet over, kan du se det største og mest spændende udvalg af planter til drivhuset. Tomater er nogle af de første planter, som tåler at komme ud i drivhuset, mens chili, aubergine, peber, meloner og agurk skal vente til sidst på måneden.</p> <p>Plant direkte i drivhusets jord, som meget gerne må iblandes god kompost, eller plant i plantesække, som evt. placeres ovenpå selvvandingskasser. Brug en god kvalitetsjord – det giver det bedste resultat. Sørg for at plante i fugtig jord og hold øje med fugtigheden; både for lidt og for meget vand forhindrer de nye planter i at vokse optimalt.</p> <p>Allerede nu skal du i gang med at forberede sommerens og efterårets buketter af georginer. Måske har du allerede forspiret knoldene i drivhuset? Hvis ikke, kan du med fordel stadig nå at gøre det. Læg dem på fugtig jord eller plant dem i potter. Overvintrede knolde skal ligeledes "vækkes" inden udplantning, så du er sikker på, at der er liv i dem. TIPS: lægger du knoldene direkte i blomsterbedet, er det en god idé at afmærke stederne med en lille pind, så du ikke kommer til at hakke eller luge de nye skud.</p>
	Drivhuset	
	Højbedet	
	Køkken- haven	<p>Udplantningsplanter af kål, porrer, majs, selleri, bladselleri og salat skal skilles forsigtigt og plantes i jorden.</p>

GØREMÅL	STED	SÅDAN GØR DU
PLANTNING	Frugt-haven	<p>Store flotte frugtbuske fra dit havecenter kan du nå at høste på, hvis du planter nu. Sørg for at de får masser af vand, når du planter i maj. Plant både hindbær, solbær, ribs, stikkelsbær og blåbær.</p> <p>Rabarberplanterne har fart på. Høst ved at trække stænglerne og tag altid kun 1/3 af det samlede antal stængler på hver plante. Du kan høste igen, når planten har dannet nye skud. Har du ikke nok, kan du sagtens plante nye planter nu. Går dine rabarber i blomst, skal du fjerne den kraftige blomststængel, da det hindrer planten i at danne nye bladstængler.</p> <p>Frugttreer kan også plantes i maj måned. Hold jorden omkring hvert træ fri for ukrudt og græs i en diameter på 1 m.</p>
	Stau-debedet	<p>Hver dag ses forandringer i stau-debedet. Nye smukke skud folder sig ud, og rigtig mange af stauderne gør sig klar til den nært forestående blomstring. De bunddækkende stauders skud øges dagligt og opfylder deres funktion bedre dag for dag. Er der "ledige" pladser i dit bed, kan du med fordel plante nye spændende sorter eller gamle kendinge ind.</p>
	Krukker	<p>Er du glad for farver? Dit havecenter bugner af farverige gode kvalitetssommerblomster, der sikrer en god blomstring hele sommeren. I sortimentet findes også mere stilrene serier med dæmpede farver til rolige omgivelser. Du får den bedste succes med sommerblomster, hvis du sørger for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dræn i krukens bund, så rødderne ikke drukner • At bruge en god pottemuld tilpasset sommerblomster • At gøde i form af gødningsbolsjer eller iblande flydende blomstergødning ved vanding • Solrig og varm placering • At vande jævnlige <p>Der er masser af muligheder for at bruge krukkerne til spiselige planter, der både ser flotte ud; og som du kan høste af hele sommeren. Krydderurter til drinks, melissen til te, jordbær eller hindbær til desserten og timian til pizzaen.</p>
VANDING	Køkken-haven	<p>Langsomt men sikkert vokser kartofflernes top. Hyp jord op omkring toppene, så du undgår grønne knolde. Mangler der nedbør i maj måned, risikerer kartoffeltoppene at få skurv og visner ned før tid. Vand derfor én gang om ugen med minimum 10 l vand pr. m².</p> <p>Jordbærplanterne vokser og blomstrer fint. Sørg for at luge ukrudtet væk og vand i tørre perioder. Tørkeramte jordbærplanter giver færre og meget små bær. Sidst på måneden kan du lægge halm ud mellem rækkerne, så bærrerne forbliver rene og pæne.</p>
	Bede m.m.	<p>Surbundsbedet, der fortrinsvis består af spagnum, skal vandes, hvis nedbøren har svigtet i flere uger. Rododendron har højtliggende rødder og vil hurtigt mangle vand.</p> <p>Nye planter, drivhuset og alle krukker skal fortløbende tilses med ekstra vand.</p>
BLOM-STERNE OG BIERNE	Drivhuset	<p>Tomat- og agurkeplanterne blomstrer hurtigt og har brug for bestøvning. Ryst dem lidt forsigtigt og luft ud, når det er varmt – så klarer naturen resten.</p> <p>TIPS: De første blomster på peber og chili bør du fjerne for at få planten til at vokse sig større, inden den bruger kræfterne på at sætte frugter.</p>

GØREMÅL	STED	SÅDAN GØR DU
OPBINDING	Stauder	De høje stauder, der let falder om, skal støttes. Brug naturens grene som støttepinde eller anvend stativer, der er udviklet til at løse netop denne opgave. Store tunge blomsterhoveder kan let holdes oprejste ved at binde en snor om planten. Husk at skære nogle af de flotte blomster ind til buketter.
	Tomater og agurker	Allerede ved plantningen bør du være klar med snor eller spiraler, så planterne ikke knækker, når toppen vokser sig tung. Hverken tomater, agurker eller meloner bærer deres frugter selv.
	Roser	Hjælp de spæde bundskud fra klatreroserne på vej i den ønskede retning. Husk at de vandrette skud sætter flest blomster.
	Klematis	Blomstringen er så småt på vej hos de storblomstrede sorter. Den nye tilvækst og deres endeknopper må ikke brække af, så bind en ekstra snor til, så du får den flotteste blomstring.
GØDNING	Roser	Anden gang gødning tildeles nu. Rosengødning doseres til hver plante – en halv håndfuld fordelt omkring planten giver flotte blomster og grønne blade uden pletter.
	Græsplænen	Midt på måneden skal du tilføre 2-3 kg plænegødning pr. 100 m ² .
GRÆS-PLÆENEN	Ugentlig pleje	Græsplænen skal klippes jævnlige, og du kan med fordel samle græsafklippet op, så det ikke sviner andre steder i haven og i boligen. Spred afklippet ud i et tyndt lag på komposten.
	Ukrudt	Mælkebøtterne lyser flot op. Er du træt af ukrudt i plænen, er det en god måned at få luget eller stukket ukrudt, for "hullerne" i plænen vokser hurtigt sammen igen.
	Så ny plæne	Brug for at omlægge din græsplæne eller blot lappe lidt huller efter vinteren? Du kan så nyt græs i maj måned, og det vil hurtigt spire
HØST	Asparges	Hele maj måned kan du høste asparges. Vær ikke ked af at skære alle de friske skud af – der vil dannes nye skud fra den kraftige rod under jorden. Når datoen nærmer sig første juni, skal planten have fred og skuddene vokser frem som store duskede toppe. Hunplanterne danner røde bær, som ikke kan spises.
	Hyldeblomster	Lav din egen sunde hyldeblomstsaft af blomsterskærmene, som på hyliden står klar til høst sidst på måneden. Gem nogle af skærmene, så du også kan høste hyldebær i august. Kender du de lyserøde hyldeblomster? De rødbladede hyldeplanter danner lyserøde blomster, og når du laver saft på dem, bliver den pink.
	Syrenbuketter	Klip buketter af syrener og få dem til at holde længe i vasen ved at fjerne de grønne blade fra stænglerne med det samme. Skynd dig at sætte buketten i en stor dyb vase. De meget træagtige grene suger langsomt vandet op og må derfor ikke tørre ud. Prøv også at lave syrensaft på blomsterne. Følg samme opskrift, som når du laver hyldeblomstsaft.
BLOM-STRING	Frugthaven	Selvom foråret er lunt og rart, kan temperaturen desværre godt blive så lav, at det skader frugtsætningen på de tidligtblomstrende frugttræer. Har du mulighed for at dække dine sydfrugter (nektariner, ferskner, abrikoser), som er plantet ved en sydvendt mur, med acryl, når der er risiko for nattefrost, så sikrer du dig en god høst. Kirsebær og blommer blomstrer også tidligt, men her er der sjældent en mulighed for at dække for sen nattefrost. Æbler og pærer blomstrer først så sent, at der sjældent er problemer med frostskafer, når frugtanlægget dannes.

Roser på den smukkeste måde

Slyngroser plantes, vandes og gødes som alle andre roser, men når det kommer til beskæring og opbinding, skal du gøre følgende:

- Er der døde eller plettede grene, skal disse fjernes først
- De bundskud, som rosen skød frem fra basis sidste år, og som du har bundet ind og passet på, er fremtidens blomsterbærende grene. Før først skuddet op og dernæst ud til vandret, så de nye sideskud kan danne masser af blomster
- Fjern tilsvarende 1-3 af de ældste mest udtjente grene ved at klippe dem af helt ved basis
- Er planten ikke fremkommet med nye skud, skal du alligevel fjerne én eller flere af de gamle grene og på den måde provokere den til at danne nye fremtidige skud
- Sidegrene på hovedskuddene klippes tilbage til 3 – 5 øjne eller flere, hvis der er plads.

Det er oplagt at fokusere på de roser, der på smukkeste vis kigger ned på os - måske er slyngroserne den type af roser, der forstår at vise deres fabelagtige blomster bedst?

Altid plads til én til...

Når man elsker roser, kan det være en udfordring at få plads til dem alle. Det kan du, hvis du vælger at kaste din kærlighed på slyngroserne, der på næsten ingen plads forstår at folde sig ud. Der er så mange muligheder for at få glæde af de høje planter, der på fornemste vis forstår

at få alle drømme om blomsterrigdom opfyldt. Slyngroserne er med til at løfte havebilledet og bidrager med både romantik og æstetik; for en have uden rosernes kultur og historie mangler ligesom noget.

Bind ud til vandret

Der er forskel på, hvor høje slyngroserne bliver, men de fleste slyngroser blomstrer mest ivrigt, hvis deres grene bindes ud til vandret. Plant derfor altid slyngroser op ad et stativ eller pergola, hvor det er muligt at binde de lange skud ud i vandret position.

2

Et udpluk af de mange sorter af slyngroser, som du kan plante i din have

Nr.	Rose	Højde	Bredde	Duft	Blomstring	Beskrivelse
1	'Albertine'	4 m	3 m	Kraftig, sød	Juni hovedblomstring, derefter sporadisk	Den smukke fersken/rosafarvede rose er en af de mest anvendte slyngroser.
2	'Constance Spry'	3 m	2 m	Kraftig, myrra	Juni – juli, kun én gang	En af de lidt mindre slyngroser, der med sine smukke, relativt store blomster formår at tage pusten fra én. Blomstrer desværre kun én gang hvert år.
3	Helena 'Lykkefund'	4 m	3 m	Kraftig, sød og moskus	Juni – juli, kun én gang	Højt skattet slyngrose, der imponerer hvert år med sin overdådige blomstring og frodighed. 'Lykkefund' har næsten ingen torne.
4	'New Dawn'	3 m	3 m	Medium, sød	Juni hovedblomstring, derefter sporadisk	Den kendte næsten hvide rose, der står med rosafarvede knopper og overrasker hvert år ved sin yndefulde blomstring. Blomstrer løbende hele sommeren med færre blomster. Tåler en del skygge.
5	'That's Jazz'	3,5 m	2 m	Let, sød	Juni - oktober	Mørkerød, meget smuk og elegant rose, der fortsætter sin blomstring gennem hele sommeren og sensommeren.
6	'Willestrup' syn. 'Eden Rose 88'	2,5 m	1,5 m	Let, sødlig	Juni - oktober	De lidt gammeldagsudseende rosenhoveder med hvid bund og farvede kronbladede kanter giver denne rose et særpræget udtryk. Stor blomsterrigdom hele sommeren igennem.

3

4

5

6

Rhododendrons mangfoldige verden

Planteslægten rododendron består af ca. 900 forskellige arter og mere end 25.000 registrerede sorter, og hører derfor til blandt de planter, som har den største mangfoldighed. Planterne, der både vokser dybt i skyggefulde dale og på det højeste bjerg, kan derfor både være små og kompakte eller store som træer.

Placering

Rhododendron og azalea er nogle af de nemmeste planter i haven. Du kan plante en enkelt rododendron solitært eller ved

blot 3-5 planter få et helt bed, der hurtigt vokser til. Hvis du vil plante et større bed til, så er det en god idé at plante de lave og mindste typer sammen i grupper med 3, 5 eller 7 planter.

Planteafstand

- Dværgtyper med 35 cm afstand
 - Lave hybrider med 40 – 50 cm afstand
 - Høje hybrider med 60 – 75 cm afstand
- Rhododendron kan godt vokse i fuld sol, klarer sig fint i halvskygge og lys skygge. Især i nordvendte bede og gerne hvor der er godt med læ.

Følgende typer klarer skyggen bedst: Williamsianum-hybrider, japanske azalea og storbladede hybrider

Følgende typer klarer skyggen dårligst: Yakuschianum-hybrider og småbladede arter

Hvad skal man så vælge?

Både farvevalg og blomstringstid er vigtige, når du sammensætter dit rododendronbed. Det hele starter allerede tidligt i april måned, men varierer fra år til år, for vinterens kulde afgør, hvornår planterne tør starte deres blomstring.

Store rododendron

1,5 - 3 m høje
og 1 - 1,5 m brede

Mellemhøje rododendron

1 - 1,5 m høje
og 0,8 - 1 m brede

Haveazalea

1 - 1,5 m høje
og 40 - 80 cm brede

Dværgrododendron

15 - 75 cm høje
og 25 - 75 cm brede

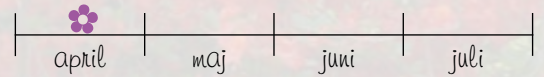

Japanske azalea

15 - 75 cm høje
og 25 - 75 cm brede

Blomstringstiden er vejledende og afhænger meget af vejret.

Sorter, der blomstrer i april

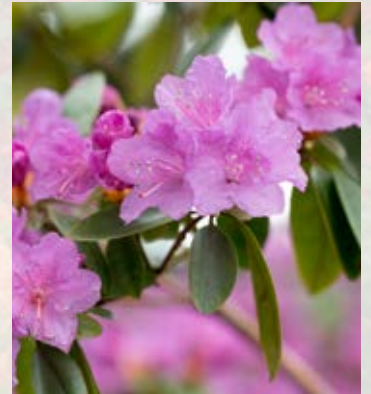
'April Snow'
☿ Dværg

'Jacksonii'
☿ Stor

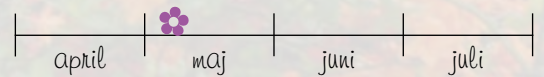

'Praecox'
☿ Mellemhøj

'P. J. Mezitt'
☿ Mellemhøj

Sorter, der blomstrer fra begyndelsen af maj

'Gartendirektor
Glocker'
☿ Mellemhøj

'Gartendirektor
Rieger'
☿ Mellemhøj

'Moerheim's
Pink'
☿ Mellemhøj

'Blue Tit'
☿ Dværg

'Ginny Gee'
☿ Dværg

'Ramapo'
☿ Dværg
☿ Blomstrer også
i aug-okt

Sorter, der blomstrer sidste del af maj måned

'Brasilia'
☞ Stor

'Goldbukett'
☞ Stor

'Hans Hachmann'
☞ Stor

'Onkel Dines'
☞ Stor

'Arabella'
☞ Mellemhøj

'Flava'
☞ Mellemhøj

'Kalinka'
☞ Mellemhøj

'Schneekrone'
☞ Mellemhøj

'Silberwolke'
☞ Mellemhøj

'Köningsstein'
☞ Japansk azalea

R. impeditum
☞ Dværg
☝ Blomstrer også i aug-okt

'Jens Jørgen Sørensen'
☞ Mellemhøj

Sorter, der blomstrer fra slut maj og begyndelsen af juni

'Blue Peter'
☞ Stor

'Diadem'
☞ Stor

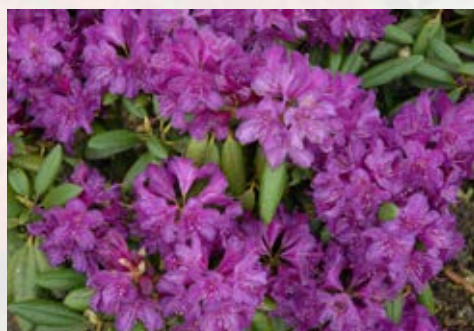
'Furnival's Daughter'
☞ Stor

'Kokardia'
☞ Stor

'Rasputin'
☞ Stor

'Bohlkens Lupinenberg'
☞ Mellemhøj

'Fantastica'
☞ Mellemhøj

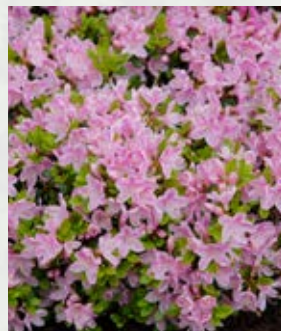
Sorter, der blomstrer fra slut maj og begyndelsen af juni

'Canzonetta'
☞ Japansk azalea

'Kermesinum Alba'
☞ Japansk azalea

'Kermesinum Rosé'
☞ Japansk azalea

'Schneeperle'
☞ Japansk azalea

'Homebush'
☞ Mellemhøj haveazalea

'Klondyke'
☞ Mellemhøj haveazalea

'Persil'
☞ Mellemhøj haveazalea

'Soir de Paris'
☞ Mellemhøj haveazalea

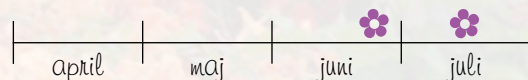

'Koichiro Wada'
☞ Mellemhøj

R. yakushimanum
☞ Mellemhøj

Sorter, der blomstrer sent – juni-juli måned

'Azurro'
☞ Stor

'Hachmann's Charmant'
☞ Stor

'Hachmann's Feuerschein'
☞ Stor

'Gomer Waterer'
☞ Stor

'Polarnacht'
☞ Stor

'Wombat'
☞ Japansk azalea

'Gibraltar'
☞ Mellemhøj haveazalea

'Juniduft'
☞ Mellemhøj haveazalea

'Karminduft'
☞ Mellemhøj haveazalea

Spiselige planter

Tranebær

- ☿ 5-10 cm
- ⊗ Maj
- ☀ Hvid som efterfølges af mørkerøde bær
- ☀ Sol/halvskygge

Spiselige planter

Papirbarksløn, Acer griseum

- ☿ 4-6 m
- ⏸ 2-3 m, langsomtvoksende
- ☀ Grønne blade og purpurrøde høstfarver, smuk og speciel bark
- ☀ Sol

Blåbær

- ☿ 35-120 cm
- ⊗ Maj
- ☀ Hvid som efterfølges af blå bær
- ☀ Sol/halvskygge

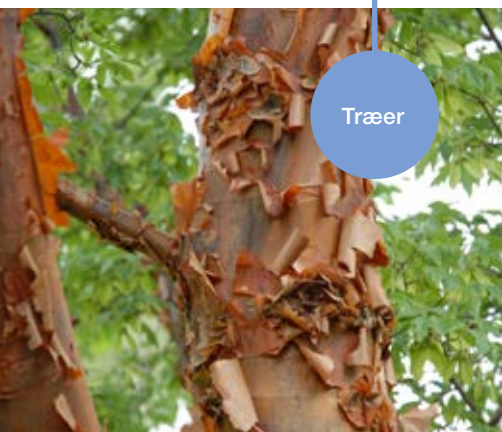
Spiselige planter

Tyttebær

- ☿ 25-30 cm
- ⊗ Maj-juni
- ☀ Hvid som efterfølges af røde bær
- ☀ Sol/halvskygge

Når rododendron søger selskab...

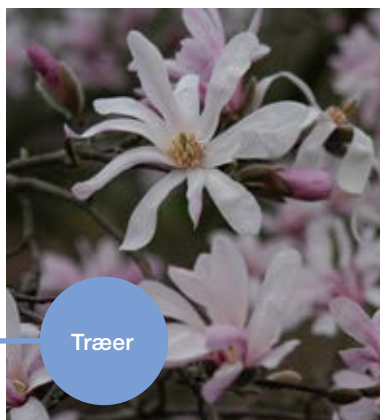
Er du ikke tilhænger af det traditionelle rododendronbed, som godt kan virke lidt bastant, så er det en rigtig god idé at mixe rododendron med andre planter, der også vokser i jord med samme surhedsgrad. På de næste sider kan du finde 52 bud på spiselige planter, træer, buske, slyngplanter, løg og knolde, bregner, stauder, bunddækkende planter og prydragræsser, der vokser fint i selskab med rododendron.

Træer

Magnolie, magnolia

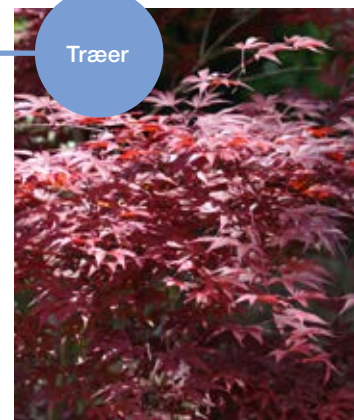
- ☿ 2-4 m
- ⏸ 2-3 m
- ⊗ April-juni
- ☀ hvid, rosa, mørkrosa, gul
- ☀ Sol

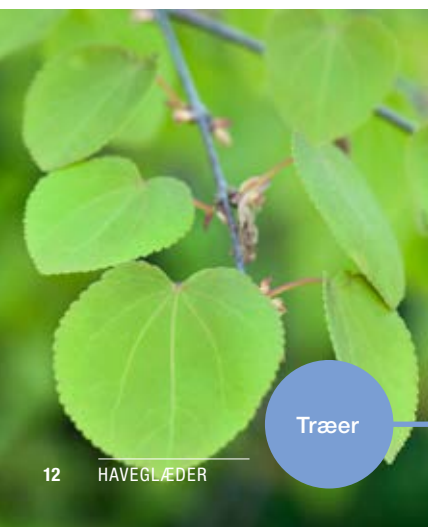
Træer

Japansk ahorn, Acer palmatum

- ☿ 2-4 m
- ⏸ 2-3 m
- ⊗ Juni
- ☀ Små hvide blomster. Mange sorter med forskellige løvfarver
- ☀ Sol

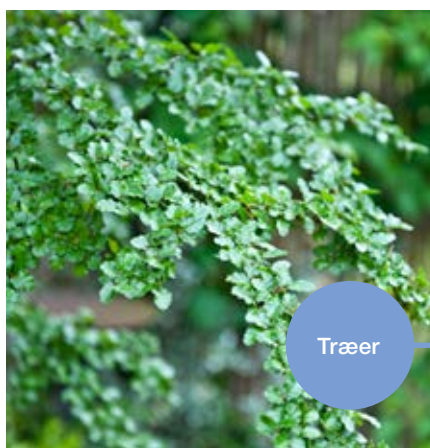
Træer

Træer

Hjertetræ, Cercidiphyllum

- ☿ 6-8 m
- ⏸ 4-6 m
- ☀ Tidligt løvspring, først rødlig, senere grønne. Smukke høstfarver
- ☀ Sol/halvskygge

Træer

Sydbøg, Nothofagus

- ☿ 6-7 m
- ⏸ 3-4 m
- ☀ Meget små runde grønne blade, som perler på en snor. Dufter i udspring. Gule høstfarver
- ☀ Sol

Høje buske

Hortensie, Hortensia

- ± 1-2 m
- ≡ 1-3 m
- ⊗ Juni - oktober
- ☀ Hvid, lime, rosa, blå og lilla. Mange forskellige sorter
- ☀ Sol/halvskygge

Høje buske

Pieris, Pieris

- ± 0,5-2 m
- ≡ 0,5-1 m
- ⊗ marts - maj
- ☀ hvid, flot flerfarvet løv
- ☀ sol/halvskygge

Høje buske

Pagodebusk, Enkianthus

- ± 3 m
- ≡ 1 m
- ⊗ maj
- ☀ rosa med grønt skær. Flotte høstfarver
- ☀ sol

Perlebusk, Exochorda racemosa

- ± 1,5
- ≡ 1 m
- ⊗ maj
- ☀ hvid
- ☀ sol

Høje buske

Japansk snebolle, Viburnum

- ± 1-3 m
- ≡ 1-3 m
- ⊗ maj - juni
- ☀ hvid i halvskaerme
- ☀ sol/halvskygge

Høje buske

Høje buske

Kalmia, Kalmia

- ± 0,5-2 m
- ≡ 0,5-1,5 m
- ⊗ maj - juni
- ☀ hvid, rosa, rød - flere sorter
- ☀ sol

Høje buske

Koreakornel, Cornus kousa

- ± 3-6 m
- ≡ 2-3 m
- ⊗ maj - juni
- ☀ hvid, lime, rosa - senere røde bær
- ☀ sol

Klematis, Clematis

- ± 1-3 m
- ⊗ april - september
- ☀ mange sorter med mange forskellige farver
- ☀ sol

Slyngplanter

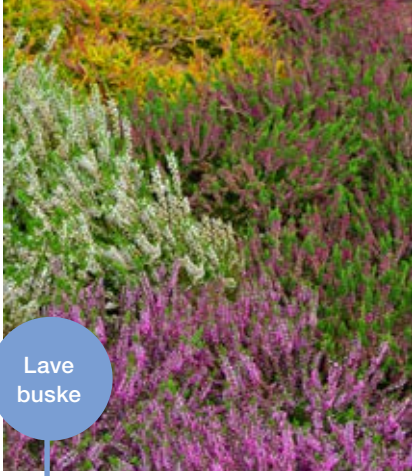
Dværgrododendron, Rhododendron camtschaticum

- ± 25-30 cm
- ≡ 25-30 cm
- ⊗ juni - oktober
- ☀ mørkerød
- ☀ sol/halvskygge

Lave buske

Lave buske

Hedelyng, Calluna

- ☿ 25-50 cm
- 🌀 august - december
- 🌑 mange forskellige sorter med hvide, rosa, røde blomster
- ☀ sol/halvskygge

Irsk lyng, Daboecia

- ☿ 30-40 cm
- 🌀 juli - oktober
- 🌑 hvid, rosa eller rød
- ☀ sol/halvskygge

Lave buske

Vårlyng, Erica

- ☿ 15-30 cm
- 🌀 december - april
- 🌑 mange forskellige sorter med hvide, rosa, røde blomster
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Lave buske

Løg og knolde

Skovaneemone, Anemone nemorosa

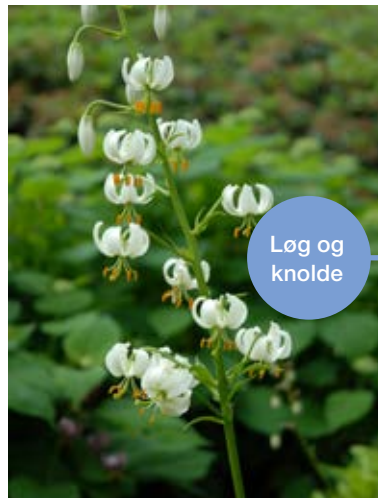
- ☿ 10-15 cm
- 🌀 april - maj
- 🌑 hvid, lyseblå, gul
- ☀ sol/halvskygge

Løg og knolde

Botaniske påskeliljer, Narcissus ssp.

- ☿ 5 - 40 cm
- 🌀 marts - maj
- 🌑 gul, hvid
- ☀ sol

Løg og knolde

Dorothealilje, Leucojum vernum

- ☿ 0-30 cm
- 🌀 marts - april
- 🌑 hvid
- ☀ sol/halvskygge

Løg og knolde

Fjerbregne, Athyrium filix-femina

- ☿ 80 cm
- 🌑 lysere grønne
- ☀ halvskygge/skygge

Lilje, Lilium

- ☿ 1-1,5 m
- 🌀 maj - juli
- 🌑 gul, orange, rød, rosa, violette, hvid
- ☀ sol

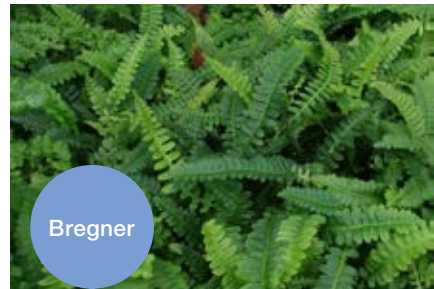
Bregner

Alm. hjortetunge, Asplenium

- ☿ 30 cm
- 🌑 mørkegrønne og stedsegrøn
- ☀ halvskygge/skygge

Bregner

Bregner

Kambregne, Blechnum

- ☿ 30 cm
- 🌑 mørkegrønne og stedsegrøn
- ☀ halvskygge/skygge

Stauder

Valmuesøster, Meconopsis

- ± 80 cm
- ☼ juni - juli
- ☾ lysende blå eller hvid
- ☀ halvskygge

Stauder

Astilbe, Astilbe

- ± 40-100 cm
- ☼ juni - august
- ☾ mange forskellige sorter og farver
- ☀ sol/halvskygge

Funkia, Hosta

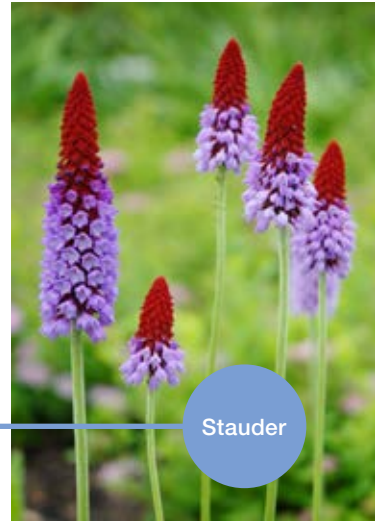
- ± 20-100 cm
- ☼ juni - august
- ☾ mange forskellige sorter med hvide eller violette blomster
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Stauder

Primula, Primula

- ± 10-60 cm
- ☼ april - juli
- ☾ mange forskellige sorter med mange farver
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Stauder

Stauder

Bronzeblad, Rodgersia

- ± 60-120 cm
- ☼ juni - august
- ☾ hvid, rosa
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Stauder

Tudselilje, Tricyrtis

- ± 50-70 cm
- ☼ august - oktober
- ☾ hvid, rosa, lilla
- ☀ halvskygge

Sølvlys, Actaea

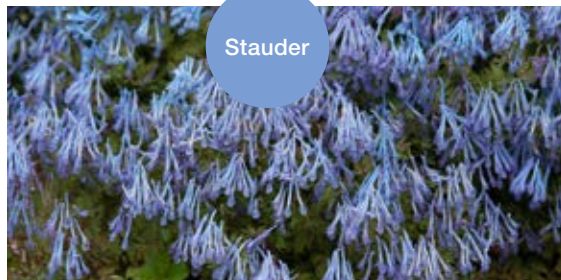
- ± 150-200 cm
- ☼ juli - oktober
- ☾ hvid, rosa
- ☀ sol/halvskygge

Stauder

Lærkespore, Corydalis

- ± 20-30 cm
- ☼ maj - september
- ☾ hvid, gul, blå
- ☀ sol/halvskygge

Stauder

Løjtnantshjerte, Dicentra

- ± 70 cm
- ☼ maj - juni
- ☾ hvid, rød
- ☀ sol/halvskygge

Stauder

Alpeviol, Cyclamen

- ± 15 cm
- ☼ september - oktober
- ☾ rosa, hvid
- ☀ halvskygge

Stauder

Kæmpestenbræk, Bergenia

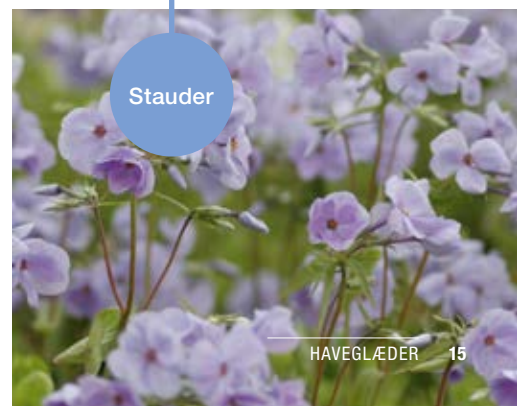
- ± 25-40 cm
- ☼ april - maj
- ☾ hvid, rosa
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Stauder

Krybende floks, Phlox stolonifera

- ± 20 cm
- ☼ maj - juni
- ☾ hvid, rosa, lyseblå
- ☀ sol

Stauder

Bund-dække

Hasselurt, *Asarum europaeum*

- ± 10 cm
- ☀ mørkegrønne og stedsegrøn
- ☀ halvskygge/skygge

Bjergte, *Gaultheria*

- ± 10-15 cm
- ☀ maj - juni
- ☀ hvid senere røde bær, stedsegrøn
- ☀ halvskygge/skygge

Bund-dække

Vinterglans, *Pachysandra terminalis*

- ± 15 cm
- ☀ april - maj
- ☀ hvid, stedsegrøn
- ☀ halvskygge/skygge

Bund-dække

Bispehue, *Epimedium*

- ± 15-40 cm
- ☀ april - juli
- ☀ hvid, orange, lilla. Ikke alle sorter er stedsegrønne
- ☀ halvskygge

Bund-dække

Pryd-græsser

Blåaks, *Sesleria*

- ± 25-50 cm
- ☀ april - juni
- ☀ sorte, blågrønne aks
- ☀ sol/halvskygge

Stenfrø, *Lithodora diffusa*

- ± 10 cm
- ☀ maj - juli
- ☀ blå, stedsegrøn
- ☀ sol

Bund-dække

Kanadisk hønsebær, *Cornus canadensis*

- ± 20 cm
- ☀ maj - juni
- ☀ hvid som efterfølges af røde bær, delvis stedsegrøn
- ☀ sol/halvskygge/skygge

Pryd-græsser

Pibegræs, *Molinia*

- ± 20-150 cm
- ☀ august - oktober
- ☀ brune, grønne aks
- ☀ sol/halvskygge

Bund-dække

Pryd-græsser

Japansk skovgræs, *Hakonechloa*

- ± 20-30 cm
- ☀ august - september
- ☀ grønne aks
- ☀ halvskygge

Pryd-græsser

Rørhvene, *Calamagrostis*

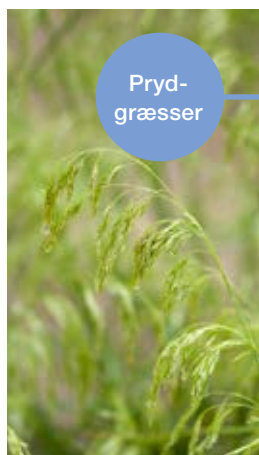
- ± 100-150 cm
- ☀ juli - august
- ☀ gulbrune aks
- ☀ sol

Star, *Carex*

- ± 20-70 cm
- ☀ maj - juli
- ☀ gule, brune eller grønne aks
- ☀ sol/halvskygge

Elefantgræs, *Miscanthus*

- ± 60-120 cm
- ☀ juli - oktober
- ☀ hvide, brune, rødlig aks
- ☀ sol

Pryd-græsser

Mosebunke, *Deschampsia*

- ± 40-120 cm
- ☀ maj - juli
- ☀ grøngule aks
- ☀ sol/halvskygge

Pryd-græsser

Pryd-græsser

Årets gøremål med rododendron

Der er ikke meget havearbejde, når du har rododendron i din have. Følger du denne lille vejledning i pasningen, så vil du kunne glæde dig over resultatet alle årets 365 dage.

Vinter/tidligt forår

- I milde perioder kan du topdresse dit rododendronbed med 3 – 5 cm surbundsjord, hvis det synker lidt.
- Plant gerne nye eksemplarer til din samling eller lav et helt nyt bed
- Har du skæve planter eller er planterne blevet for store, kan du på denne årstid lave en kraftig tilbagebeskæring til eks. 40 – 50 cm. Selvom der ingen blade er tilbage, vil planten starte ny vækst fra sovende knopper. Du kan lave denne grove beskæring frem til 1. april.

Forår

- I begyndelsen af april måned gødes første gang. Anvend surbundsgødning eller

en mineralsk gødning. Større eksemplarer skal have lidt mere gødning end de små. Se doseringsvejledning på produktet.

- Har du brug for at flytte planter rundt i dit bed, kan du gøre det nu.
- Plant nye rododendron fra potter.
- Har du brug for at opstamme eller justere formen på dine planter, er foråret den bedste årstid. Du kan beskære frem til Sankthans.

Sommer

- Senest 15. juni gødes anden gang. Ældre bede har ikke behov for denne gødning, men de yngre bede, der har en stor tilvækst, trænger til gødning lige inden den nye tilvækst starter.

- Har du en rododendronhæk, skal den trimmes eller klippes lige efter blomstringen.
- Yngre eksemplarer af rododendron har godt af at få knebet de visne blomsterstande.
- I lange tørre perioder er det nødvendigt at vande bedet grundigt igennem. En vippevander i ca. 3 timer er en god retningslinje. Eller brug 15 – 20 l pr. plante.

Efterår

- Planter sæsonen er i fuld gang.
- Du kan flytte på rododendron i din have frem til oktober måned.

Sådan planter du

Ved store rododendron skal plantedybden være 40 – 50 cm. Ved små og dværgrododendron skal plantedybden være 30 cm. Plantehullets bredde skal være så stort som muligt, men minimum 50-100 cm afhængigt af type.

Plantedybden skal være den samme, som planten har stået ved i potten. Brug gerne krukke til rododendron, men du skal sikre dig, at krukken er stor nok, så rodsystemet kan udvikle sig. "Klemte" rododendron i krukke får hurtigt et kedeligt løv.

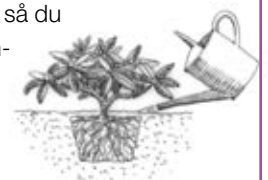
Tips

Brug altid en god grov kvalitetsjord. Spagnum kan være vanskelig at vande op. Prik et hul i sækken og lad en vandslange med lavt vandtryk fylde pakken op med vand. Lad den trække et par timer, inden du skal bruge jorden. Brug evt. opvaskemiddel som afspænding.

Ved nyplantning

HUSK altid at vande hver uge, når du har plantet nye flotte rododendron. Røddernes udvikling tager tid, så du skal hjælpe planterne med hyppige gennemvandinge – sjatvanding er sjatvanding! Brug min. 15 l vand pr. plante.

Surhedsgrad

Rododendron vokser i sur jord og pH skal ligge mellem 4,5 og 5,5. Er du i tvivl om, hvilken surhedsgrad din jord har, så kan du få svar i dit havecenter.

Ukrudt

Det er sjældent et problem med ukrudt i surbundsbedet, men når der alligevel dukker noget op, så er det FORBUDT at bruge redskaber, da planternes rødder ligger helt oppe i jordoverfladen

Chili inde og ude

Chili er på alles læber og er et hot emne. Egentlig er det nemt at få succes med chiliplanter, men da de langtfra minder om tomater og agurker, er det en god idé at få disse tips og vejledning med, inden du går i gang.

Her kan dine chili bo året rundt

🏠 Drivhus: Maj – når nattens temperatur er > 8 grader C

🌿 Haven/terrassen: Juli – august

🏠 Drivhus: September – oktober

🌡️ Stuetemperatur: November - april

Så eller køb færdige planter

Du kan nemt selv så dine chili, men da de er langsomme, vil du få en større høst ved at købe udplantningsplanter i dit havecenter.

Fra kimplante til fuldt udviklet plante

Allerede i februar måned skal du så chili i små bakker eller potter. Spiringstemperatu-

ren skal være min. 20 grader C. Efter spiringen skal de små kimplanter have masser af lys.

Omplant fra såbakken til små potter med en diameter på 7-10 cm. Når rødderne er vokset helt ud i potteklumpen, skal de igen omplantes til en større potte. 12 – 14 cm er en god mellemstørrelse.

Slutstørrelsen for de fleste chiliplanter passer godt ned i en krukke på 8 – 10 l volumen.

Omplantninger skal ske, mens planten er i vækst. HUSK at bruge en god kvalitetsjord til krukkerne.

Bestøvning

Alle chiliplanter sætter meget hurtigt blomsteranlæg, som kræver bestøvning for at få frugter. Har du mulighed for at flytte planterne udenfor i lune perioder, vil insekterne hurtigt lave bestøvningen – hvis det ikke er en mulighed, så skal du flytte rundt på planterne i din vindueskarm og ryste dem let.

Vanding og gødning

Chiliplanter skal have både vand og gødning. Mistrivsel af chiliplanter skyldes ofte overvanding, så lad gerne potteklumpen tørre lidt ud imellem vandingerne.

Vent med at gøde de små nye planter til de har sat de første blomster. Brug en meget mild opløsning af flydende gødning ved hver vanding. Brug gerne specialgødninger til chili og peber.

Tjek for lus

Det er meget almindeligt, at chili angribes af lus. Hold derfor øje, så lusene ikke skader dine planter. Et luseangreb kan standses på tre måder:

- Mas lusekolonierne mellem to fingre
- Lav en opløsning af ½ dl brun sæbe, ½ dl husholdningssprit i 1 l vand, som sprøjtes direkte på lusene
- Køb nyttedyr til naturlig bekæmpelse af lusene

Det skal du bruge

- ✓ Så jord og pottemuld i god kvalitet
- ✓ Potter i forskellige størrelser
- ✓ Gødning
- ✓ vindueskarm

Beskæring

Ønsker du en stor plante, der kan levere rigtig mange frugter, skal du fjerne de første blomster, så planten har fokus på vækst og ikke frugtbering. Ønsker du kompakte planter, skal du blot lade planten lave frugter.

Chiliplanter er flerårige buske og vil nemt gro år efter år. Når der ikke er flere frugter tilbage på planterne om efteråret, kan du med fordel klippe de lange løse grene tilbage og sætte planten ind i et lunt og lyst rum. Chili bør ikke opbevares ved temperatur under 10 grader C. Beskæringen kan foretages frem til ca. 1. marts.

Høst og opbevar

Jo mere du høster, jo flere nye frugter danner planterne. Alle frugter starter med at være grønne eller gule. De udvikler sig over en længere periode og som fuldmodne er de enten, gule, orange, røde eller lillasorte. Jo mere modne frugterne er, jo stærkere er de.

Kan du ikke nå at spise alle dine friske chili, kan du:

- Tørre frugterne
- Fryse frugterne
- Sylte dem i olie
- Lave chilisalt
- Tilsætte lidt til søde marmelader
- Konservere chutney lavet på chili og tomater
- Sylte dem med sukker
- Lave chiliolie

Opskrift

Harissa

100 g chili, der er rensset for kerner og frøstol. (frosne frugter kan også anvendes)

2 fed hvidløg (kan udelades)

½ dl æbleeddike

½ dl olivenolie

1 tsk. spidskommen

1 tsk. stødt koriander

Salt

Evt. tilsøgning med honning

Alle ingredienser blandes og blendes til en ensartet pesto. Harissa er god som tilbehør til supper, fisk og retter med kød og grøntsager. Prøv også at smøre pastaen på en ostemad.

SPÆNDENDE SORTSLISTE

med dansk producerede chiliplanter

Styrke	Sortsnavn
1.	'Habanero Dulce Suave', 'Cayenetta'
2.	'Santa Fe', 'Baby Red', 'Tequila Sunrise'
3.	'Hungarian Hot Wax'
4.	'Penis Chili'
5.	'Jalapeno', 'Apache', 'Tapas'
6.	'Long Slim Cayenne', 'Cheyenne'
7.	'Citron Aju Limon'
8.	'Tabasco', 'Citron'
9.	'Pili Pili', 'Thai Chili'
10.	'Orange Habanero', 'Habanero Chocolate Scotch Bonnet'
11.	'Bhut Jolokia'
12.	'Trinidad Moruga Scorpion'
13.	'Carolina Reaper'

Lav din helt egen personlige chilisnaps

Vælg hvilken styrke din snaps skal have ud fra, hvor stærke dine chili er. Vælg gerne en sort med spændende aroma.

Frugten flækkes og frøstolen fjernes. Læg de store friske stykker chili i et glas eller i en flaske og hæld smagsneutral vodka over. Kan drikkes efter nogle uger, men vil være meget stærk. Vent med at nyde din chilisnaps til efter ca. 3 måneder, hvor den begynder at være mere rund i smagen.

'Guava Ice'

'Tomato Soup'

'Magnus'

'Pink Double Delight'

'Fatal Attraction'

'Pink Sorbet'

'Golden Skipper'

'Green Jewel'

Stauder til fuld sol

'Virgin'

Purpursolhat, Echinacea

En sand præriepilte, der elsker en solbeskinnet plads i haven. De smukke og længeblomstrende blomster på purpursolhat er ikke kun gavnlige for os, men udfylder også en vigtig rolle for havens insekter. Purpursolhat kræver meget lidt pasning og klæder en hvilken som helst buket fra egen have.

Højde/bredde	60-80 cm/50 cm
Jord	Veldrænet, gerne spagnumblandet jord
Blomstringstid	Juni-september
Vokser fint sammen med	Kæmpefjergæræs, kæmpejernurt, solhat
Antal pr. m ²	6

Stauder - de mest populære

Derfor skal du plante stauder

Stauder passer ind mange steder i haven. Du behøver ikke indrette et helt staudebæd for at få fornøjelsen af pragtfulde blomsterrige og skønne stauder, for de kan nemt integreres i mange af havens andre bede. Brug stauderne til at lette lug-

ningen - når stauderne dækker jorden, vil ukrudtet blive hæmmet. De fleste stauder er uundværlige i havebuketterne, så tænk også i dine egne favoritfarver, når du skal vælge sorter blandt det meget store sortiment, som dit havecenter har.

Stauder til fuld sol

'Pink Friesland'

'Schneehügel'

'Caradonna'

Staudesalvie, Salvia nemorosa

Robuste og samtidig elegante med stive oprette blomsterspir, der over en lang periode udfolder deres små blomster helt tæt ved hinanden. Den helt faste struktur giver bedet et stramt look og derfor er staudesalvier så populære.

Højde/bredde	5-70 cm/60 cm
Jord	Alle jordtyper
Blomstringstid	Juni-august
Vokser fint sammen med	Løvefod, storke-næb, valmue
Antal pr. m ²	6

Stauder til fuld sol

Ridderspore, Delphinium

Majestætiske lange blomsterspir, der dækkes af de smukke halvfylde blomster, der også er ret attraktive for havens vigtige insekter. På en bund af helt mørkegrønne blade står de længe hele foråret og sommeren over. De lidt gammeldaws riddersporer er blevet meget populære igen. Sæt de højeste bagest i bedet og brug de kompakte typer i mindre grupper eller i krukke.

Højde/bredde	40-180 cm/90 cm
Jord	Lerholdig godt med dræn
Blomstringstid	Juli-august
Vokser fint sammen med	Hosta, moskuskatost, bjergknopurt
Antal pr. m ²	5-6

Lavendel, Lavandula

Er en højt skattet staude til lave hække, som kantplante eller i krukke. Lavendelplanterne er lette at arbejde med og holder deres kompakte form, hvis de klippes tilbage hvert forår. Kombinationen af de korte blomsterspir over en bund af grålige nåleformede blade, leder tankerne hen mod varmere himmelstrøg. Lavendelblomsterne dufter og tiltrækker en lang række insekter. Prøv også at tørre de aromatiske blomster.

Højde/bredde	40 cm/40 cm
Jord	Let sandblandet jord
Blomstringstid	Juli-august
Vokser fint sammen med	Løvefod, kæmpejernurt, prydøg (Allium), stenurt
Antal pr. m ²	7

Stauder til fuld sol

'Bowl of Beauty'

'Immaculee'

'Karl Rosenfeld'

'Buckeye Belle'

'Sarah Bernhardt'

Stauder til fuld sol og halv-skygge

Pæon, Paeonia

Pæoner er nogle af de mest udsøgte stauder i haven, og der findes et utal af sorter. Deres pragt og ynde passer godt ind i både landbohaven og den mindre parcelhushave – ja, selv sommerhuset fortjener et lille bed med pæoner.

Højde/bredde	60-80 cm/ 90 cm
Jord	Lerholdig godt med dræn
Blomstringstid	Juni-juli
Vokser fint sammen med	Løvefod, blåkant, prydøg (Allium), kongelys
Antal pr. m ²	4

Høstflok, Phlox paniculata

De flotte farvestrålende sorter af høstflok er for alvor med til at tilføje haven festtojet, når de sommeren igennem igen og igen udvikler nye blomster, der sidder så højt, at man nemt får øje på dem. Selv med lukkede øjne kan man fornemme høstflok, for alle dufter de dejlig sødligt. Der er næsten ingen vedligeholdelse, for de visne blomster falder selv fint af. Høstflok er et must, hvis du elsker at skære buketter. Nyere og langt mere sunde sorter kan varmt anbefales.

Højde/bredde	40-70 cm/ 30 cm
Jord	Næringsrig, gerne spagnumblandet
Blomstringstid	Juni-september
Vokser fint sammen med	Fuchsia, moskuskatost, haveklinte, hosta
Antal pr. m ²	7

'Blue Paradise'

'Hvid'

'Lilla m. hvidt øje'

'Lilla rosa'

'Rosa m. pink øje'

'Rød'

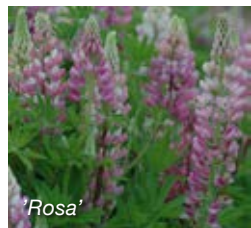
Stauder til fuld sol og halv-skygge

'Blå'

'Gul'

'Rosa'

'Rød'

'Hvid'

Lupin, Lupinus

En klassiker i en engelskpræget Cottage Garden. De ærteblomstlignende blomster sidder tæt på oprette blomsterstande, og de har en meget lang blomstringstid. Lupiner dufter dejligt og tiltrækker mange insekter.

Højde/bredde	50-80 cm/ 40 cm
Jord	Almindelig jord med godt dræn
Blomstringstid	Juni-august
Vokser fint sammen med	Storkenæb, blåkant, iris, pæon, smalbladet klokke
Antal pr. m ²	6

phaeum 'Album'

'Karmina'

'Max Frei'

'Apfelblüte'

Stauder til fuld sol og halv-skygge

'Midnight Reiter'

'Rozanne'

'Sylvia's Surprise'

Stauder til fuld sol og halv-skygge

Storkenæb, Geranium

Storkenæb er nogle af havens mest kraftfulde og stærke stauder. Deres blomsterrigdom bidrager positivt til havens blomsterflor samtidig med, at deres evne til at dække for ukrudt er uovertruffen. Med blomsterfarver fra hvid over rosa nuancer til klare lillapink farver samt blå, er storkenæb en stau­de, som man nemt kan få plads til mange steder i haven.

Højde/bredde	30-70 cm/ 45-90 cm
Jord	Alle jordtyper. Nogle arter kræver meget drænet jord
Blomstringstid	Juni-oktober
Vokser fint sammen med	Alunrod, tæppepileurt, prydløg (allium), fingerbøl, valmuer
Antal pr. m ²	3-10 afhængigt af art og sort

'Krybeklokke'

'Nøgleklokke'

Campanula

Dværgklokker, mælkeklokker, karpaterklokke, stjerne­klokke eller smalbladet klokke. Der findes rigtig mange forskellige Campanula til haven, og de er da også meget forskellige. Nogle er krybende og små, mens andre kan blive 80 cm høje. Campanula er lette at kende på de stjerne-, eller klokkeformede blomster. Solide og hårdføre planter, der har mange anvendelsesmuligheder i haven og i krukkerne.

'Smalbladet klokke'

Smalbladet klokke 'Alba'

Højde/bredde	15-80 cm/ 90 cm
Jord	Alle jordtyper, lave sorter skal stå i let og veldrænet jord
Blomstringstid	Juni-august
Vokser fint sammen med	Sibirisk iris, gemserod, stargræs og bregner
Antal pr. m ²	7-12

'Blue Mouse Ears'

'Great Expectation'

'Halcyon'

'Purple Heart'

'Sum and Substance'

'Undulata albomarginata'

'Sieboldiana Elegans'

Hosta

Som konge af alle bladplanter viser hosta sine glamourøse blade fra foråret og frem til det sene efterår, derefter forsvinder den helt og overrasker igen og igen hvert forår. Et stort antal forskellige sorter giver bladvariation fra små brogede blade til kæmpestore ensfarvede blågrønne. Fantastisk til skyggefulde steder i haven, men klarer sig også rigtig godt i fuld sol eller halvskygge. Prøv også at dyrke hosta i krukker.

Højde/bredde	25-80 cm/30-80 cm
Jord	Spagnumblandet, fugtighedsholdende
Blomstringstid	Juni-september
Vokser fint sammen med	Fingerbøl
Antal pr. m ²	4-9

Stauder til skygge

Stauder til skygge

'Bressingham White'

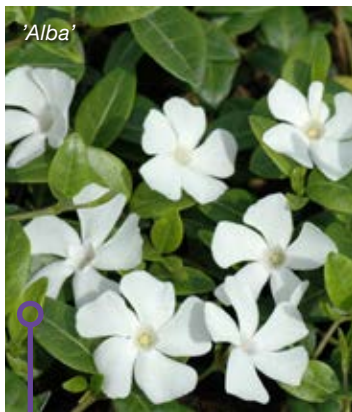

'Rotblom'

Kæmpestenbræk

En stærk staude, der både vokser skyggefuldt og i fuld sol. Den stedsegrønne staude med tykke mørkegrønne blade lægger en god bund i mange af havens bede. Blomsterne sidder oprette og strunke over den læderagtige bund. Bladene er velegnede at bruge til buketter og til dekorationer.

Højde/bredde	30-40 cm/60 cm
Jord	Alle jordtyper
Blomstringstid	april-maj
Vokser fint sammen med	Primula, bispehue, bregner, alunrod, påskeliljer
Antal pr. m ²	6

'Alba'

'Vinca minor'

Vinca minor
'atropurpurea'

Stauder til skygge

'Waldsteinia ternata'

Singrøn, Vinca minor

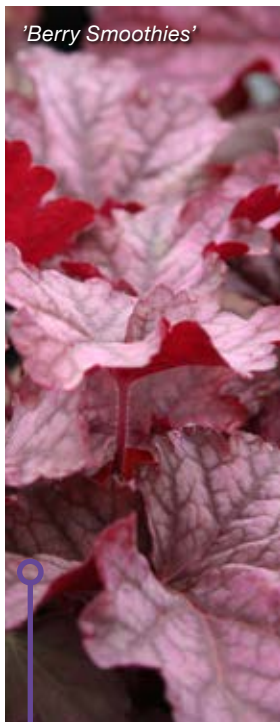
En af vores favoritter som bunddækkende plante er singrøn eller vintergrøn, der med sit skinnende mørkegrønne løv smukt dækker større eller mindre flader. Singrøn er robust og hårdfør og trives rigtig godt i halvskygge og dyb skygge. Singrøn fås med blålige eller hvide blomster.

Højde/bredde	15 cm/30 cm
Jord	Almindelig veldrænet havejord, kræver fugtig jord, hvis den plantes solrigt
Blomstringstid	Maj-juni
Vokser fint sammen med	Påskeliljer, tulipaner, bronzeblad – også god i surbundsbedet
Antal pr. m ²	7-9

Guldjordsbær

Guldjordsbær er en fantastisk effektiv bunddækkende plante. Den kan både stå i fuld skygge og direkte i solen. Den breder sig let med udløbere og dækker hurtigt hele bedet. Plant guldjordsbær, når du gerne vil opleve et fuldstændig tæt grønt tæppe, for de gule blomster holder ikke ret længe

Højde/bredde	20 cm/30 cm
Jord	Alle jordtyper
Blomstringstid	April-juni
Vokser fint sammen med	Påskeliljer, tulipaner, skilla, kejserkrone
Antal pr. m ²	7-9

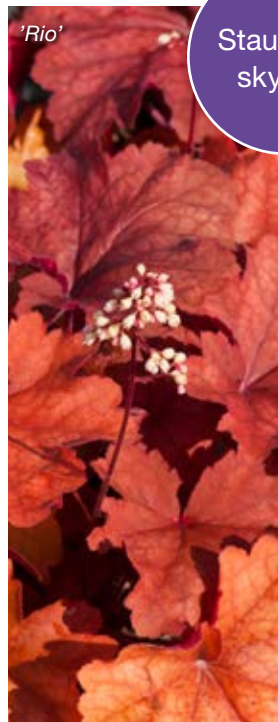
'Berry Smoothies'

'Obsidian'

'Green Spice'

'Rio'

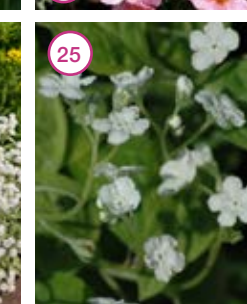
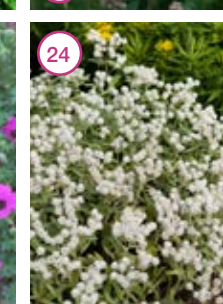
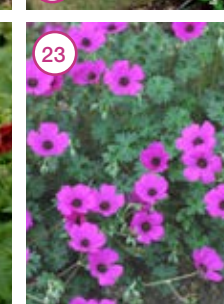
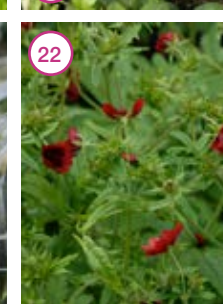
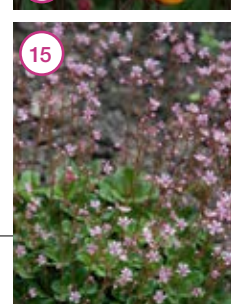
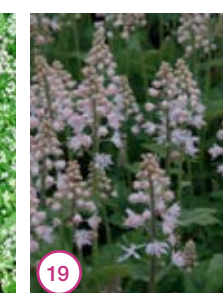
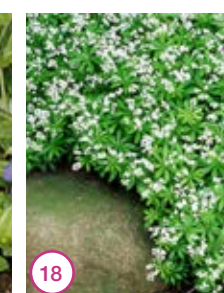
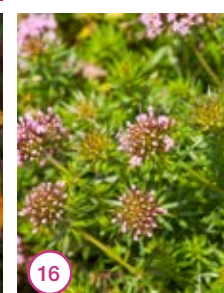
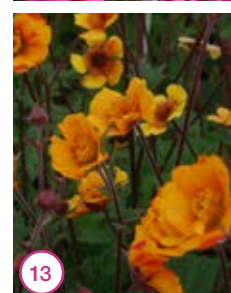
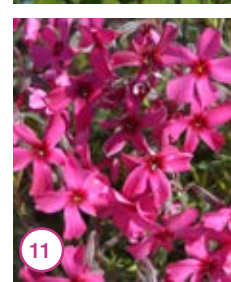
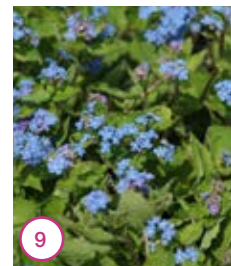
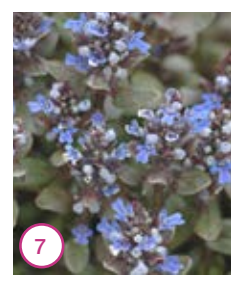
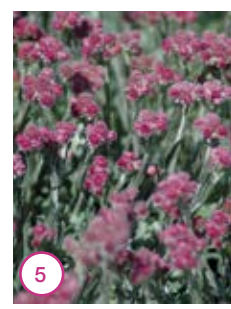
'Lime Marmalade'

Stauder til skygge

Alunrod, Heuchera

Alsidede bladplanter, der både kan skabe ro i et bed, men bestemt også lave et fantastisk festfyrværkeri. Der findes mange sorter af alunrod, og de adskiller sig ved at have bladfarver fra gule, lime, grønne, orange, brune, rødbrune og nærmest sorte. Ud over de flotte bladfarver, så har alunrod små blomster på lange blomsterstilke, der er med til at pryde endnu mere. Prøv også at plante alunrod i krukker. Alunrod er en skyggeplante, men de fleste sorter klarer sig også fint i både fuld sol og halvskygge.

Højde/bredde	25-45 cm/30-60 cm
Jord	Lerholdig, men også sandet jord
Blomstringstid	Juni-august
Vokser fint sammen med	Storkenæb, roser, hosta
Antal pr. m ²	6

Vi kan ikke give nogen garanti for 100% snegle-sikre stauder, for lokale forhold og vejret har stor indflydelse på, hvor kraftigt havens snegletryk er. Listen over stauder på disse sider indeholder de stærkeste sneglesikre planter. Har du stigende problemer med, at sneglene æder dine planter, kan du med fordel gå ombord i denne liste af langt mere sneglesikre planter.

50

Lave og bunddækkende stauder

Nr.	Dansk navn	Latinsk navn	Højde	Lysforhold	Blomstringstid	Blomsterfarve
1	Alunrod	Heuchera	20-50 cm	☉●	maj-aug	Mange forskellige løvfarver
2	Guldjordsbær	Waldsteinia	20 cm	☉●	april-juni	Gul
3	Funkia (kun dem med tykke blade)	Hosta	15-70 cm	☉●	juni-sept	Hvid eller lilla. Mange løvformer og farver
4	Hønsetarm	Cerastium	15 cm	☉	maj-juni	Hvid
5	Kattefod	Antennaria dioica	10 cm	☉	maj-juni	Hvid eller rød
6	Kortlæbe	Teucrium	30 cm	☉●	juli-aug	Rosa
7	Krybende læbeløs	Ajuga reptans	15 cm	☉●	maj-juni	Blå
8	Kæmpestenbræk	Bergenia	30-40 cm	☉●	april-maj	Rosa eller hvid
9	Kærmindesøster	Brunnera	30-40 cm	●●	april-juni	Hvid eller blå
10	Liljekonval	Convallaria	20 cm	☉●	maj-juni	Hvid eller rosa
11	Lyngflok	Phlox subulata	10-15 cm	☉	maj-juni	Mange forskellige farver
12	Løvefod	Alchemilla mollis	40 cm	☉●	juni-sept	Gul
13	Nellikrod	Geum	40 cm	☉●	maj-juli	Gul, orange eller rød
14	Pengebladet fredløs	Lysimachia nummularia	10 cm	☉●	juni-aug	Gul
15	Porcelænsblomst	Saxifraga urbium	20-30 cm	☉●	maj-juni	Hvid eller rosa
16	Rosenskovmærke	Phyopsis stylosa	25 cm	☉●	maj-juni	Rosa
17	Singrøn	Vinca	15 cm	☉●	maj-juni	Hvid eller lillablå
18	Skovmærke	Galium	20 cm	☉●	april-juni	Hvid
19	Skumblostm	Tiarella	20 cm	●●	maj-juni	Hvid
20	Soløje	Helianthemum	20 cm	☉	juni-aug	Hvid, gul, rosa eller rød
21	Sort slangeskæg	Ophiopogon planiscapus	15 cm	☉●	juli-aug	Hvid, sorte blade
22	Staudopotentil	Potentilla	10-40 cm	☉	juni-aug	Hvid eller rød
23	Storkenæb	Geranium	15-70 cm	☉●	maj-okt	Mange forskellige hvide, rosa og blå farver
24	Tibetansk perlekurv	Anaphalis triplinervis	30 cm	☉	juli-sept	Hvid
25	Vårkærminde	Omphalodes verna	15 cm	☉●	april-maj	Hvid eller blå

28

29

30

31

32

sneglesikre stauder

Stauder, der er mellemhøje og høje

Nr.	Dansk navn	Latinsk navn	Højde	Lysforhold	Blomstringstid	Blomsterfarve
26	Aftenstjerne	Hesperis	70 cm	○●	maj-juni	Hvid eller lilla
27	Akeleje	Aquilegia	30-70 cm	○◐	maj-aug	Mange forskellige farver
28	Astilbe	Astilbe	40-100 cm	○◐	juni-sept	Mange forskellige farver
29	Blåkant	Nepeta	20-50 cm	○◐	juni-sept	Hvid eller lilablå
30	Bronzeblad	Rodgersia	50-100 cm	○●	maj-juli	Rosa eller rød
31	Dagilje	Hemerocallis	40-70 cm	○◐	maj-aug	Mange forskellige farver
32	Duehoved	Chelone	60 cm	○	aug-okt	Hvid eller rosa
33	Fjerbusk	Aruncus	170 cm	○●	maj-juni	Hvid
34	Hestemynte	Monarda	70-80 cm	○	juli-sept	Rosa, hvid, rød eller lilla
35	Hvid fredløs	Lysimachia clethroides	70 cm	○◐	juli-aug	Hvid
36	Juleroser, påseklokker	Helleborus	30-40 cm	◐●	dec-april	Hvid, rosa eller røde
37	Katthale	Lythrum	60-80 cm	○◐	juli-aug	Rosa
38	Lavendel	Lavandula	30-40 cm	○	juli-aug	Hvid eller lilla
39	Mandstro	Eryngium	70 cm	○	juli-sept	Blå
40	Montbretia	Crocosmia	50-80 cm	○	juli-sept	Gul, orange eller rød
41	Moskuskatost	Malva mochata	70 cm	○	juli-sept	Hvid eller rosa
42	Natlys	Oenothera	60 cm	○	juni-aug	Gul
43	Nellike	Dianthus	15-40 cm	○	juni-juli	Hvid, rosa, rød eller abrikos
44	Pileurt	Persicaria	20-100 cm	○◐	juli-nov	Hvid, rosa eller rød
45	Pæon	Paeonia	60-100 cm	○◐	maj-juli	Mange forskellige farver
46	Sankthansurt	Sedum	30-40 cm	○◐	aug-okt	Hvid, rosa eller rød
47	Sporebaldrian	Centranthus ruber	60 cm	○	juni-okt	Hvid eller rød
48	Stormhat	Aconitum	100 cm	○◐	juli-aug	Blå eller hvid
49	Virginsk ærenpris	Veronicastrum	80-120 cm	○◐	juli-sept	Hvid, lilablå eller rosa
50	Vortemælk	Euphorbia	30-50 cm	○◐	april-juni	Gul eller orange

○ fuld sol ◐ halvskygge ● skygge

33

34

35

36

37

38

39

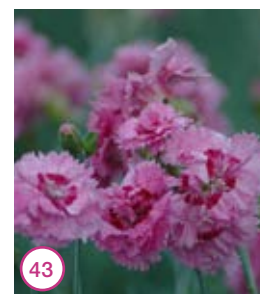
40

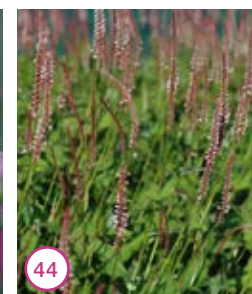
41

42

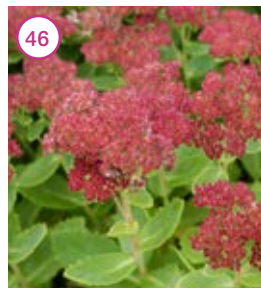
43

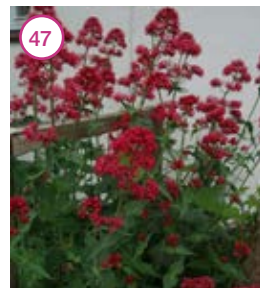
44

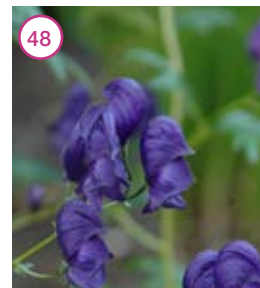
45

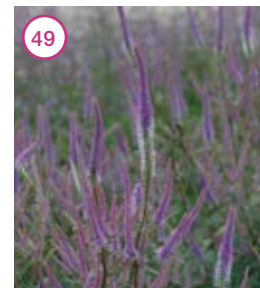
46

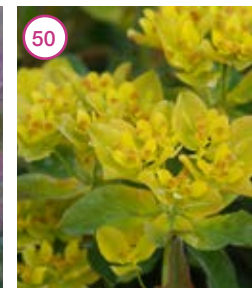
47

48

49

50

Gem skraldet væk

Skraldestativer og plastikspande passer meget dårligt ind i havebilledet, men da de jo er særdeles nyttige og nødvendige, får du her nogle tips til, hvordan du kan gemme dem væk.

Vertikale haver

Pallernes indtog har givet os mulighed for – ret simpelt - at konstruere en plantevæg. Sætter du en plantevæg op, hvor din skraldespand står, så får du helt sikkert flyttet fokus fra skrald og hen mod et væld af frodige planter.

Byg et stativ

Du kan også som på billederne, bygge et solidt stativ med indbygget plantekasselåg, hvor overskydende vand kan ledes væk, men også holdes tilbage som reservoir. På siderne er der plantet klatrende planter, der snart skal få hele arrangementet til at se grønt ud.

Der er to eksempler på, hvilke planter, du kan anvende.

Det ene er fyldt med jordbær og salatplanter, som man nemt kan høste af i en behagelig højde. Det andet eksempel er fyldt med prydtimian og husløg, der ikke har brug for ret meget vand for at vokse fint.

Der er i princippet ingen regler for, hvilke planter du kan anvende på låget af dit stativ, men vælg gerne planter, der kan stå tørt. Vælger du flerårige stauder, behøver du ikke genplante.

Forslag til planter

- Stenurt
- Star græsser
- Bregner
- Prydtimian
- Skovjordbær
- Firling
- Engelsk græs
- Alunrod
- Origanum
- Lavendel
- Purløg

Enårige

- Basilikum
- Tallerkensmækker
- Karryurt
- Salat
- Spinat
- Sommerblomster

Klatreplanter

- Efeu
- Vildvin
- Rådhusvin
- Arkitektens trøst
- Tobakspibeplante
- Slyngrøser

Maj måneds blomstrende rododendronbed står med overdådige blomsterstande på en baggrund af mørkegrønne læderagtige blade. Rododendron er nemme planter, og der følger så mange gode oplevelser med, når du har anlagt et surbundsbed i din have. Lad dig inspirere af de mange spændende planter og få gode råd til at passe bedet året rundt. Du får også en oversigt over de mest populære stauder, en liste med 50 sneglesikre stauder - og så kan du læse om at dyrke chili både ude og inde.

Scan QR koden og få et stort leksikon over planter til din have. I app'en kan du søge oplysninger om buske, træer, roser, stauder, surbundsplanter, frugt og grøntsager. Søg på farver, højde, modningstid og se, hvor du kan anvende planterne. Du kan også læse

artikler om haveemner, du ønsker uddybet eller se video af diverse gøremål i haven. I havesæsonen vil der løbende være tips til, hvilke aktuelle gøremål du skal udføre i haven. App'en viser dig vej til dit nærmeste havecenter, hvor vi glæder os til at se dig.

Besøg www.haveglæder.dk
videoklip · artikler · inspiration

ISBN 87-91659-60-4

9 788791 659607 >